

BEZOEKERSCENTRUM DE POELBOERDERIJ

De toegangspoort tot het Wormer- en Jisperveld.

Ongeveer tien kilometer boven Amsterdam ligt het natuurgebied Wormer- en Jisperveld. Een van oorsprong laagveengebied met een unieke flora en fauna. Sinds de oprichting in 1988 van Stichting De Poelboerderij vormt Bezoekerscentrum De Poelboerderij dé 'toegangspoort' voor jong en oud tot dit prachtige natuurgebied. Het gebied leent zich uitstekend voor mooie vaartochten. Door de kronkelige slootjes, unieke vegetatie, prachtige uitzichten en de aanwezigheid van vele soorten vogels, beleef je het Noord-Hollandse landschap op een bijzondere manier.

Bezoekerscentrum De Poelboerderij zet zich al jaren in voor het behoud van deze prachtige natuur.

Bezoekerscentrum De Poelboerderij is bijna het hele jaar geopend, 7 dagen per week (van 9.30 tot 16.00 uur). Neem een kijkje in onze winkel, geniet van iets lekkers op ons terras, kom vergaderen, of neem deel aan een van onze vaartochten of activiteiten. Het Bezoekerscentrum is er voor iedereen die van de natuur houdt.

Stichting De Poelboerderij in Wormer is in 1988 opgericht. Een groep betrokken mensen uit de Zaanstreek besepte dat de unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarde van het Wormer- en Jisperveld door economische factoren verloren dreigde te gaan. Door de schoonheid en de rijkdom aan flora en fauna (een van de grootste weidevogelbroedgebieden van Noord-West-Europa) van dit gebied onder de aandacht van een breed publiek te brengen, wil de stichting de unieke waarden van dit bijna duizend jaar oude veenweidegebied in stand houden. Dit in samenwerking en met steun van de Vereniging voor Natuurmonumenten, de beheerder van een groot deel van het Wormer- en Jisperveld. Uitgebreide informatie over de historie van Bezoekerscentrum De Poelboerderij is hieronder te vinden.

Stichting De Poelboerderij vierde in 2013 haar 25-jarig jubileum. Een mijlpaal waarop we met recht blij en trots kunnen zijn. Met 'we' bedoelen we al die circa 150 vrijwilligers, de Vrienden van de Poelboerderij, collega's van Natuurmonumenten en niet vergeten al die externe relaties op gemeentelijk niveau. En zeker – ongelooflijk belangrijk – allen die steeds maar weer bereid waren en zijn onze activiteiten in hun media op te nemen.

Alles heeft een begin

Alles heeft een begin. Volgens overlevering is in de jaren tachtig van de vorige eeuw bij een drietal natuurhobbyisten, wonend in de omgeving van het Wormer- en Jisperveld, het idee geboren om in een leegstaande boerderij van de gemeente Wormer een natuureducatiecentrum op te zetten. Dat drietal bestond uit de toen nog vrij jonge Ron van't Veer (bioloog), Wim ter Weele (kunstschilder) en Ed Zijp (terreinmedewerker Natuurmonumenten).

Deze drie natuurpioniers gaven in 1988 notarieel gestalte aan hun ideeën door het oprichten van de 'Stichting voor Veldstudie en Milieueducatie De Poelboerderij'. Met als belangrijkste doelstelling, en nu citeren wij letterlijk: 'Het vergroten van de kennis en het stimuleren van het inzicht in de waarde van de natuurgebieden in de regio Zaanstreek-Waterland'. En dit door middel van het organiseren van excursies, het geven van natuuronderwijs aan jonge scholieren, het geven van lezingen, enzovoorts.

De oude boerderij leende zich niet voor al die bedachte nieuwe activiteiten. Daar was heel duidelijk een grondige verbouwing en dus geld voor nodig. En dat geld was er gewoonweg niet. Eigenaar van De Poelboerderij was de gemeente Wormer, die wel wat zag in een Natuurcentrum, maar voor het gebruik ervan een flinke huurprijs vroeg. Een niet te realiseren bedrag, waarover duidelijk onderhandeld moest worden.

In 1990 ging de gemeente om. Een in 1989 door de Stichting gepresenteerd beleidsplan speelde daarbij een belangrijke rol. In dat plan werd onder meer een grondige verbouwing van circa 200.000 gulden voorgesteld. En dat met de cruciale vraag of de gemeente niet wilde nadenken over de mogelijkheid of de huurkosten niet jaarlijks in hun begroting opgenomen zouden kunnen worden.

Vijf jaar

In 1990 ging de gemeente daarmee akkoord en wel voor een periode van vijf jaar. De huur werd gesubsidieerd en het beleidsplan geaccepteerd. Exploitatiekosten moesten gedekt worden door de stichting zelf uit inkomsten van de activiteiten. De gemeente gaf de kersverse stichting zo alle gelegenheid om het nodige geld te bijeen te krijgen door subsidiegevers te benaderen.

Dat geld, nodig om de boerderij op te knappen en vooral de nodige ervaring op te doen als educatief natuurcentrum, kwam er. Een lang niet gemakkelijke opgave. Het eerste subsidiebedrag werd toegezegd door de stichting VNLB. Al snel volgde het WWC Fonds

‘Jongeren bouwen voor jongeren’ en successievelijk meer gevers, waaronder de gemeente Wormerland, de provincie en Natuurmonumenten. In totaal, best uniek, twaalf gulle gevers die samen een bedrag van 325.000 gulden op tafel legden.

Verbouwing

Er werd tussen alles door een begin gemaakt met de verbouwing van de boerderij. Daar ging veel creatief denkwerk aan vooraf. Zeker was het dat er een aantal faciliteiten moest komen. Een ontvangst- en een expositieruimte, een diafilmzaal (zo heette dat in die tijd), een leslokaal voor educatieve kennisoverdracht en sanitaire voorzieningen.

Dat alles nam bij elkaar een paar jaar in beslag. Voor die verbouwing was naast geld ook veel menselijke arbeid nodig. Daarvoor werd een beroep gedaan op hulp van ‘Jongeren bouwen voor jongeren’ en op de inzet van een aantal enthousiaste vrijwilligers. In 1992 was het karwei klaar en kon de aangepaste Poelboerderij als Natuurinformatie Centrum feestelijk geopend worden door gedeputeerde Frans Tielrooy

Excursies

Er bleek voor excursies heel veel belangstelling te bestaan. Een oude koeienboot of boerenplat, zoals we die nu nog steeds tot tevredenheid gebruiken, werd door Natuurmonumenten beschikbaar gesteld. Het lukte om deskundige gidsen en schippers te werven en – indien nodig – zelf op te leiden.

Scholen in de Zaanstreek en omgeving raakten geïnteresseerd in educatief natuuronderwijs. Al deze nieuwe en ook snel groeiende activiteiten vroegen om een meer structurele begeleiding. Onze huidige coördinator Paulien Dubbeld werd hiervoor als parttime medewerker aangetrokken.

Bestuursvoorzitter Willem Rol zorgde vanaf 1992 meer dan twintig jaar voor continuïteit van de stichting. In de jaren negentig van de vorige eeuw groeiden de activiteiten kwalitatief en kwantitatief tot volle tevredenheid. In het bijzonder werd veel aandacht geschonken aan thematisch getinte vaarexcursies, jeugdeducatie en aan het op peil houden van een voldoende aantal vrijwilligers.

Veel energie

Veel energie werd ook gestoken in publiciteit. Aanvankelijk nog regionieus, werd uitgebreid tot provinciale informatie via toezending van persberichten plus illustratieve foto's naar een groot aantal kranten. Bedrijvigheid alom. Het aantal vrijwilligers groeide mee van dertig naar meer dan honderd!

In 1994 wordt het initiatief genomen om de hooikap bij het bezoekerscentrum op te knappen. Veel gereedschap voor onderhoud moest wegens ruimtegebrek een andere plek krijgen. Het benodigde geld – circa 40.000 gulden – werd bijeengebracht door Natuurmonumenten, Recreatieschap Waterland, Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer en de Zaanse Vogelbeschermingswacht. Het plan voorzag in het maken van een eerste verdieping als overblijfruimte voor vrijwilligers en verhuur aan derden voor vergaderactiviteiten.

'Flow'

Bij Bezoekerscentrum De Poelboerderij zat men niet stil. Men leefde door een gestage groei in een soort 'flow', zoals we dat tegenwoordig noemen. Expansie was nodig om de status van de gehele organisatie te versterken. Hierbij werd gedacht aan het in cultuur brengen van een elf hectare groot veenweidegebied direct naast De Poelboerderij. Een terrein dat gebruikt kon worden voor educatieve- en recreatieve doeleinden.

Er werd een 600.000 gulden kostend plan gemaakt en aan de gemeente Wormerland ter goedkeuring aangeboden. Dat speelde zich af anno 1996. Een brede discussie ontstond. Voor het gemeentebestuur geen gemakkelijke beslissing om voor dit initiatief een vergunning af te geven.

De Trickel

Dat veenweidepark met de doopnaam 'De Trickel', werd gekocht van de gemeente Wormerland voor één gulden. Daarna is het park overgedaan aan Natuurmonumenten om het beheer en de exploitatie voor de langere termijn te continueren. Het park zou een miniatuur kopie van het Wormer- en Jisperveld moeten worden met eilandjes en verschillende gras- en rietlandjes. Een natuurgebied waar diverse soorten weidevogels zich goed thuis moesten voelen en de flora ook rijkelijk aanwezig moest zijn.

Een park met een fraaie vogelkijkhut en wat later een pontje om een complete afgeronde wandeling te kunnen maken. Tevens een park waarin voor de jonge jeugd een uitkijktoren en mogelijk in de toekomst nog meer leuke attributen konden komen. Er kwam ruim 500.000 gulden aan subsidies binnen met als belangrijkste gevers het Honing-Laan Fonds, de provincie Noord-Holland en het VSM-fonds. In 1999 werd met het aanleggen van het park begonnen. Twee jaar nam het werk in beslag. In September 2001 was het uiteindelijk zover dat burgemeester Peter Tange 'De Trickel' officieel kon openen.

Tweede boot

Door een constant groeiende belangstelling voor vaarexcursies van De Poelboerderij ontstond er al snel de behoefte om een tweede boot in te kunnen zetten. Het alleen maar kunnen varen met de boerenplaat gaf problemen. Dat kon alleen maar opgelost worden door aanschaf van een tweede boot.

Er werd gekozen voor een fluisterboot aangedreven door accu's. Deze boot werd in de loop van 2005 in de vaart gebracht. De boot kreeg de naam 'Modderkruiper'. In 2007 komt met hulp van eigen vaklieden een nieuw botenhuis gereed voor de twee excursieboten.

Boot en botenhuis zijn gesponsord door Nuon. Nuon heeft het botenhuis ook voorzien van zonnepanelen. Panelen die voldoende energie leveren om de fluisterboot te laten varen.

Waterspeelplaats

Nieuw is ook de voor kinderen ontworpen waterspeelplaats, direct naast de hooikap. Een waterspeelplaats voor de jeugd van 9 bij 27 meter, waarin de waterhuishouding in de Noord-Hollandse polders via een aantal handaangedreven attributen wordt nagebootst, zoals een waterinlaat, sluisdeuren, een schoepenrad, een vijzel, en hijskranen.

Ook nieuw is een kettingpontje in de 'De Trickel', waardoor het maken van een rondwandeling mogelijk is. Zeker ook nieuw is de uitkijktoren voor de jeugd. Een attribuut dat gefinancierd is door De Junior Kamer Zaanstreek en in 2013 na diverse veiligheidstesten in gebruik is genomen.

Kneppelsoord

Nieuw is natuurlijk ook het recreatie- en educatieproject 'Kneppelsoord', aan de overkant van De Poel. Een 1,5 hectare groot gebied dat grenst aan een twee hectare groot natuurterrein van Natuurmonumenten. Ruimte voor jeugdeducatie en voor leerlingen van scholen die regelmatig De Poelboerderij komen bezoeken.

Tevens is Kneppelsoord ingericht als recreatief centrum voor inwoners van Wormerland dat beschikt over creatieve faciliteiten zoals touwtrekken, polsstok springen, het houden van kussengevechten, een klimrek en een evenwichtsbalk. Kneppelsoord is eigendom van en ingericht door de gemeente Wormerland. Een ploeg vrijwilligers van Bezoekerscentrum De Poelboerderij onderhoudt Kneppelsoord.

Algemeen Nut Beogende Instelling

Stichting Bezoekerscentrum De Poelboerderij heeft de status verkregen van een Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI). Voor de schenker wil dat zeggen dat hij of zij een gift mag aftrekken voor de belasting. De status heeft ook belastingvoordelen voor de Stichting.